
LENE OTTO

12. 4. 1960 – 4. 4. 2014

I anledning af Lene Ottos alt for tidlige bortgang

Lene Otto, lektor i etnologi siden 2003, døde fredag d. 4. april 2014 i en alder af 53 år. Lene blev dermed afbrudt midt i sit virke som forsker og underviser ved Københavns Universitet.

Lene begyndte at læse etnologi i 1983 og var dermed studiekammerat med flere af os. Hun blev mag. art. i 1991 og havde allerede da kastet sig over at styrke etnologiens bidrag til sundhedsforskningen. Lene kom i kraft af et stipendium til at skrive konferensafhandling i forbindelse med den tværfaglige forskningsgruppe Sundhed, menneske og kultur og var i mange år med til at præge arbejdet heri. Konferensafhandlingen udkom senere som bog med titlen 'Rask eller lykkelig' og er blevet læst og anvendt særdeles meget i forskellige faglige miljøer, herunder ikke mindst det sundhedsfaglige felt. I bogen gøres det klart, at folk på afgørende punkter forholder sig forskelligt til, hvad sundhed er, og hvad sundhed fordrer, og bogen var og er derfor stadig en væsentlig kommentar til sundheds- og velfærdspolitikken i Danmark.

Da der med en bevilling fra Nordea Fonden i 2009-2013 blev mulighed for, at Afdeling for Etnologi gik ind i det store tværfakultære projekt Sund Aldring ved Københavns Universitet, var det derfor helt naturligt, at det var Lene, der ledte den etnologiske og kulturanalytiske del af projektet. Lene var således forskningsleder for programmet ved Saxo-Instituttet 'Health in Everyday Life (HEL) under Center for Sund Aldring (CESA), Københavns Universitet, ligesom hun var medlem af styregruppen for dette center. Indenfor rammerne af dette arbejde blev det muligt at bidrage med etnologiske kvalifikationer af, hvad sundhed og aldring er for forskellige mennesker til forskellige tider. Arbejdet med at få løbet hele projektet i gang var meget omfattende, men Lene fik alligevel publiceret artikler på området. En samlet fremstilling af hendes arbejde med influenzaepidemien Den Spanske

Syge, som ramte Danmark i 1918 og dens biopolitiske konsekvenser nåede hun desværre ikke at få færdig.

I arbejdet med projektet Sund aldrig gik Lene som altid energisk, arbejdsomt, seriøst og målrettet til værks. Hun var midt i dette omfattende arbejde, da hun blev syg. Alligevel opnåede hun i tiden indtil da at sætte sundhed på etnologi-ens dagsorden, såvel som etnologien på sundhedens og sygdomsforebyggelsens dagsorden.

Et andet centralt felt i Lenes forskning er hendes bidrag til museologien og udforskningen af materiel kultur og særligt kulturarv. Lene arbejdede som studerende sideløbende ved Frilandsmuseets skolestue, og engagementet i det museale fortsatte i hendes ph.d.-projekt om livshistorie og livsaldre, der blev udarbejdet på et stipendium ved Nationalmuseet. Omdrejningspunktet i Lenes arbejde var ikke mindst sammenhængen mellem krop, alder og den materielle kultur. Resultaterne af dette arbejde formidlede Lene dels som bidrag til flere museumsudstillinger, dels i en række artikler, hvorfra begreber som biografisk subjektivitet og praksis samt erindringsgenstande har været til inspiration for mange kolleger i ind- og udland.

I naturlig forlængelse af dette ligger studierne indenfor det europæiske, erindringspolitiske felt, hvor Lenes forskning også har sat sit aftryk. Her har hun skrevet om museer og historieforvaltning særligt i Øst- og Centraleuropa efter Murens fald. Bidrag om kommunismens 'ubekvemme kulturarv' og om museernes rolle som 'terrormscapes' eller 'traumascapes' engagerer og inspirerer fortsat studerende og undervisere i etnologi. Hendes engagement i dette felt var også synligt, når Lene varetog flere af felttekскурserne i forbindelse med 2.års-kurset 'Kulturelle processer i Europa' på BA-uddannelsen ved Europæisk Etnologi.

Lene var i det hele taget en særdeles afholdt underviser og vejleder, og bidrog desuden afgørende til udviklingen af tilvalgsmodulerne i Museologi og Kulturarv (ved etnologi og kunsthistorie, Københavns Universitet), og til oprettelsen af kandidatuddannelsen i 'Didaktik – Materiel kultur' ved Danmarks Pædagogiske Universitet (nu Aarhus Universitet).

Gennem årene har Lene haft mange vigtige tillidshverv i form af medlemskaber af redaktioner, råd og nævn, advisory groups og evalueringsudvalg – nationalt og internationalt – alt sammen tegn på hendes seriøse engagement i universitets- og museumsverdenen, såvel som på den betydning og værdi, hendes arbejde er blevet tillagt ikke kun på faget etnologi, men i en række faglige sammenhænge. Lene

var aktiv lige til det sidste og formidlede også sin forskning gennem kronikker, oplæg og radioprogrammer.

Lene var som person privat og båret af en usædvanlig viljestyrke, som muliggjorde og prægede hendes forskning, og som også prægede hendes sygdomsperiode. I de ældre, folkelige illustrationer af livets aldre som en først opadstigende og siden nedadgående trappe, som Lene tit anvendte i sin forskning, er 50-årsalderen højdepunktet i livsforløbet. At Lene allerede blev revet væk i denne fase af sit liv er et stort tab for dansk etnologi og for vor afdeling i særdeleshed. Vi vil alle savne hende som kollega og ven.

Æret være Lenes minde

De ansatte ved afdeling for etnologi, Københavns Universitet